

VOIESE SI VEI PUTEA

Table with columns for price and quantity: LRI N. DEI N., PR ANU — CAPITAL 48, DISTRICTE 56, PR SRE LUNI 94, PR TR LUNI 121, PR VA LUNA 16, PR UNU SEMPLARU 24 BANI, PRETRU PAISU PR TRIMSTRU 20, PRETRU AUSTRIA . . . . . PIOR. 10 VAL. AUST.

ROMANULU

LUMINEZA-TE SI VEI FI

PENTRU ANONAMENTE, ANUNCIURI SI RECLAME A SE ADRESA IN BUCURESI, LA ADMINISTRATIUNEA ZIARULUI IN DISTRICTE LA CORRESPONDINTII DIARULUI SI PRIN POSTA. — LA PARIS LA D. DARRAS-HALLGÖRNER RUE DE L'ANCIENNE COMEDIE NO. 5. ANUNCIURILE LINIA DE 30 LITRE . . . . . 40 BANI INSERTIURI SI RECLAME LINIA . . . 2 LRI 100

Articolele trâmise și nepublicate se voru arde. — Redactoru răspunzătoru Eugeniu Carada.

SERVITIU TELEGRAFICU ALU ROMANULUI.

PARIS, 8 Augustu. Imperatul respundend primarului de la Troyes a distu că speră că nimicu nu va turbura dezvoltarea pacinică a comerțului și a industriei, căci Dumnezeu protegea Franca.

(Servitiul privatu alu MONITORULUI).

PARIS, 7 Augustu. — Regina Engliterei a sositu la 7 și 1/4 de diminea. Ea a trasu la ospelul ambasadei britanice. — Nici u primire oficiale na avutu loc. — Imperatasa li-a facutu visita la 3 și jum. după ameda. — Regina va pleca sera. — Stanley se accepta chiaru astă-zi. — Alaltă-eri sera a avutu locu un mare incendiu, tote magazinele după checturi au ars. Pagubele se urca la 1,200,000 franci. — Buletinulu Monitorulu de sera dice că senatul și corpulu legislativu dă sprijinulu celu mai eficace ideilor de concordie și progresu cari presidă politica imperială și din cari profită nu numai Franca, dera împreună tote cele-alte naționalități.

KISINGEN, 7 Augustu. — Au sositu principele Albrecht Tatel și marele duce de Hesse. — Se accepta regele Wurttembergulu.

WIENA, 7 Augustu. — Abend-post dă minte formalu corespondența din Nord-Est, în privința încercărilor de înțelegere ce s-ar fi facutu între Berlin și Viena, și asicura că Beust nici n-a scrisu, nici n-a intratu în convorbire.

FLORENZA, 9 Augustu. — În camera deputaților se urmază discuțiunea asupra lucrărilor. Mordini a dezvoltatu propunerea în favoarea convențiunei acceptată de guvern și aprobată de camera. — Proiectulu sa adoptatu cu 205 voturi contra 161. Lanza și-a datu demisiunea. Camera sa amânatu.

PESTA, 9 Augustu. — Principele Alexandru Carageorgevici a fostu arestatu eri sera după uă ordonanță judiciară.

Bucuresci 30 Septoriu 11 Augustu

Ce face comuna Bucuresci, ce face d. ministru alu lucrărilor publice, administratoarele laculu de la Cismegiu, cu inundații locuitori din Mahalalele sântu Constantin și livedea Gospodu? Comuna scie, ministru a aflatu că la fiă-care ploie nenorocigii locuitori din acele suburbii sunt inundați, și cu tote acestea, vera mai s'a trecut, toamna sosese și după densa năvălesce erna și nu se vede încă începută lucrarea menită a scăpa atâtea familie de inundații și de feluritele bole ce le aduc cu densele. Inundații reclamu și nimene nu-i aude. Ei arată că cauza inundații este canalulu astupatu și nimene nu voiesce nici se destupe canalulu nici se iă alte mesure cari

FOITA ROMANULUI

ION DE CHAZOL.

PARTEA A PATRA. XVII.

Ori câtu de copilărescu aru fi fostu temerile Viergiei în privința lui Marulas, era însă evident că nu puteam lipsi d'a m'e ntelni cu acestu soțu reu. Mă gândeamu se uă trafez că punu omu de jos, daru nu era mai puțin adevăratu că trebuia se me nvoiescu cu densu. A două zi elu veni la mine în modul cu care se presintă, sar fi pututu ghici că elu, se simția de astă dată din înțelepțe pe unu toram solidu și morale.

— Pre legea mea, domnule comite, imi dize elu cuă simplitate de patriarcu, calcu tote regulele otarte venind cu anticiu intruă împrejurare în care de obiceiunutu părinții acceptă se via ginerele; însă pe cându bețanul adormu, adaugă olu e unu zimbet părintescu, se ntemplă ca animale cele tinere se facă romane în taină. O unu omu ca d-ta credu că nimicu nu e mai bunu de câtu

se curme inundarea. Mai de-ună-zi nenorocigii inundați, în desperarea lor, au destupatu însuși canalulu însă peste câte-va zile elu fu din nouu astupatu.

„Cum se numim, ne dice uă epistolă a lor de la 21 Iuliu, a semenea procederi, ce s'omână cuă persecutare cu precegetare? Noi nu vedem altă perspectivă și nici c'aveam altă speranță de câtu d'a ne lăsa ocupațiunile nostre spre a ne întruni cu toții, bărbați, femei, copii și merge în turmă se umplem curtea Palatulu de la Cotroceni, spre a ruga pe însuși bunulu și milostivulu nostru Domnitoru ca înălțimea Sea se ne mântuie de flagelulu ce ne bântue d'unu timp îndelungatu în facia Municipalității și ministrulu, cari stău p'apăsători la suferințele nostre.”

Noi stăruim a crede că și d-nu Primaru și d-nu ministru se ocupă cu această chestiune ce cere cu urgență vindecare; daru cei cari suferă nesciind ce se proiectează suferă. Suntemu sicuri daru acum că strigarea lor din urmă va parveni prin canalulu acestu diariu la auzulu celor în dreptu d'a vindecare, și lucrarea se va începe îndată, căci nu dd. Primaru și ministri actuali voru voi ca nenorocigii inundați se fiă siliți a striga d'a dreptulu cătră Capulu Statulu spre a dobândi dreptatea ce ceru și ce trebuie se li se dea.

Articululu 95 alu Constituțiunii cere că după disolverea unei Adunări convocarea celei noue se se face pînă în trei luni. Senatul fiindu disolvatu la 3 Iuniu, elu trebuie a fi deschis la 3 Septembrie viitoru, și fiindu că după articululu 81, Senatul nu p'ote lucra cându Adunarea nu este deschisă, este neapăratu că la 3 Septembrie se se convoce și Adunarea. Precum erau unii cari în luna lui Maiu tînja că se prea prelungește sesiunea Camerelor, totu astu-felu sunt și acum cari tînjesu că prea se deschid de timpuriu. Sperăm, credem că progresulu ce facem neconținutu în idei, în cunoștința drepturilor și datorielor și exemplulu ce ne a datu în anululu acestu-a cele-lalte națiuni, va face și pe deputații nostri nu numai se

franchela, Vinu daru numai pentru ați vorbi despre uă afacere serioasă despre care scumpa noastră Viergie mi-a vorbitu ieri. Fetilele camu visază adese ori; ele credu lesne în simțiminte și n unele scopuri . . .

— D-ra Viergia d-le, respunse, nu e amăgita de locu în privința scopurilor mele. Navem daru a ne înțelegere decatu asupra pretului ce ceri pentru implinirea formalităților legali în cari legea și dă unu rol.

— Sunt părinte, domnule comite, strigă elu e unu accentu de iubire, și fericirea fitei mele mi este d'ajunsu. Acesta este încoronarea operei mele. Singura mea părere de reu este că nu voi putea se asistă la această încoronare; daru, adaugă elu e unu nouu zimbet, amorurile cele tinere iubescu misteriu și singurătate. Așu fi unu turburătoru de veselie. Libertatea este uă deo nesupusă, ea este idolulu meu celu mai de pe urmă. Mi-ar fi daru anovoi a trăi între d-vostă. Insa celu pucinu urările mele voru urma. Ce mi trebuie mic? mănărea spațiatulu, izvorulu pusciculu . . .

Prevedu bine, roluu elu cu aerulu unu omu bunu care aratu unu mare stocismu părintescu, prevedu bine că va trebui se me

nu mai tînjasă daru, încă se silescă densu pe guvern a le procura timpul neapăratu pentru lucrările ce le reclamă interesele general ale națiunii. Suntemu sicuri că și deputații nostri voru înțelegere c'atunci cându se ocupă de interesele general ale țerei, servescu în adevăru interesele lor particulare. Au vedutu că n anululu acestu-a Camera Engliterei a lucratu pînă la luna lui Augustu; au vedutu că Camera Francei a lucratu neconținutu în timp de noue luni; au vedutu că cea italiană lucră încă și va lucra pînă la finele lui Augustu și că însăși casa represintanților din Pesta nu s'a închis nici pînă astă-zi. Acei deputați ore nu au și densu, celu pucinu câtu și ai nostri, de nu și mai multu interese private cari i reclamă la casele lor? și cu tote aceste ei au lucratu și lucrăză fără carti fiindu că sciu că interesele particulare voru fi totu deuna jicite, ba încă și lovite de morțe cându, cele general voru fi în suferință.

Sunt uă multime de legi cari reclamă imperios pe d-ni deputați. În tre aceste legi vomu aminti reorganizarea corporațiilor și a Camerelor de comerț, desființarea arestulu preventivu, revisuirea legilor asupra comunelor și asupra consiliilor judecane, legea de admisibilitate în funcțiuni și legea legilor, aceea care conține tote reformele, adică bugetulu pe anululu 1869, Financiele nostre se îmbunătățiescu și după câtu amu aflatu, putem afirma că pentru prima oară se va vedea, faptulul forte rar în toți țerile, daru mai mult de câtu rar de la noi, ca unu ministru de financie numai se nu încearcă la evaluarea veniturilor, spre a amăgi pe deputați la votarea cheltuielilor, daru încă se face astu-felu și n evaluarea și n administrarea lor, în câtu ele se dea unu prisos și unu bun prisos. Cu câtu însă administrațiunea luptă și isbutește d'a așieđa financiele pe base temeinice, cu atâtu represintatiunea națională are datoria a-i înlesni lucrarea prin cea mai bună regulare a bugetelor și făcutu celu puțin cu două luni naintea anululu nouu. Represintatiunea națională are încă datoria ca cu ocașiunea desbaterii bugetelor se îmbunătă-

supun a avea unu trenu onorabile, în armonia cu nobila situațiune a fitei mele. Ori câtu me voi apăra, ea m'e cunose pre bine pentru a nu me scie sili se primescu uă pensiune . . . pre-mare pentru gusturile mele . . .

— D-ra Viergia d-le, respunse, nu e amăgita de locu în privința scopurilor mele. Navem daru a ne înțelegere decatu asupra pretului ce ceri pentru implinirea formalităților legali în cari legea și dă unu rol.

— Sunt părinte, domnule comite, strigă elu e unu accentu de iubire, și fericirea fitei mele mi este d'ajunsu. Acesta este încoronarea operei mele. Singura mea părere de reu este că nu voi putea se asistă la această încoronare; daru, adaugă elu e unu nouu zimbet, amorurile cele tinere iubescu misteriu și singurătate. Așu fi unu turburătoru de veselie. Libertatea este uă deo nesupusă, ea este idolulu meu celu mai de pe urmă. Mi-ar fi daru anovoi a trăi între d-vostă. Insa celu pucinu urările mele voru urma. Ce mi trebuie mic? mănărea spațiatulu, izvorulu pusciculu . . .

și se văietau, în câtu din timpu Tătarilor nu s'a mai auditu și vedutu asemenea vandalismu.”

Deja Albina în No. de la 26 Iuliu (7 Aug.) ne arată că ministerulu maghiaru voiesce a da în judecată criminale pe unu din cei cari au supscrisu pronunțamentulu de la Blasiu și la acesta Albina arată că nu se p'ote da în judecată numai căi-va cându celu act a fostu supscrisu de peste 2,000 de Romani, cari toți sciu carte și cari „ceru de la ministerulu de justiția ca se se întindă șasupra lor învestigarea criminale, arătându dorința d'a se face martirii cauzei naționale.” Și Albina cere „se s'amâne investigațiunea criminale pînă pe la Septembrie și Octobree, căci pîn'atunci se voru pute aduna camu vre 8,000 de supscrieri, de omeni cari sciu scrie.” — Și pentru ce tote aceste barbare și cu totulu turcesei persecutări? Făcutu-au Romani din imperiulu Austriei vr'unu act criminalu seti ilegale? Nu; cea-a ce au cerutu și supscrisu nu numai că nu este ilegale, daru este din contra uă cerere d'a se mănțin și respecta legile

„Vă rugăm pe d-vostă, rugăm pe tote onor. redacțiunil romănesci, ba pe întreaga publicitate a Europei luminate, pentru ca se iă act de corespondința de la Blasiu din 1 August publicată în „Federațiunea” No. 110 și care coprinde curatul adevăru. Tribunalulu criminalu secuiescu din M. Oșiorheiu citeză din cauza pronunțamentulu nu numai pe cei vii, ci și pe cei morți, adică pe trei profesori, dintre cari unulu a repausatu înainte cu 3 1/2 ani, altulu înainte cu 2 1/2, eru alu treilea înainte cu 14 luni; peste acesta elu citeză și pe alți muli locuitori pe aiurea, cari n-au călcatu în Blasiu de câte două și trei ani! Cum se p'ote explica procedura asta ne mai audita? Ecă cumu: Ea este fiulu spurcatu alu spurcaciei politice de resbunare, ea este fiica bastardă a terorismulu brutalu din anululu 1848—9. Ce a mai ramas aci de făcutu? A mai ramas, ca se desmormente și cadavrele celor repausați, precum le desmormintă haiducii din Ungaria în zilele lui Basta.

În legaminte cu această procedură binevoii a lua acti încă și de spurcaciunile de care este plină „N. Fr. Presse” de la Viena din 5 și 6 August în contra guvernulu Romăniei și a națiunei Romăne.”

N'am primitu încă No. 110 alu Federațiunii spre a pute pune suptu ochii publiculu corespondința în chestiune. Ce trebuie însă acea corespondință cându faptulul vorbesce prin elu însuși? Persecutările sunt în culme; în No. precedinte alu Federațiunii vedem că pentru plată de impositu în Comitatulu Solnoculu au mersu pîn' a „desveli casele și le ruina pîn' a nu mai pute omulu locu întrînsele. Rechetetele de case, hainele, bucatele se aruncau în ulițe; bărbații, femeiele, pruncii plângeau

nevoie unu alu treile între noi, domnule comite? Mulțămia cerului suntemu omeni a ne înțelegere fără unu notariu care se nregistre cuvintele nostre, și fiindu că suntemu siliți a părăsi plăcutele regiuni ale posesiei șale amoriului pentru a vorbi în prosă și despre contracte, se vorbim cu anima deschisă . . .

Sir Clarence da fitei mele nesce avantaju forte frumose. Ce v'rai, sunt părinte, repeși olu cu iubire, rolulu meu m'esilescu s'amestesu ceva din vechia mea înțelepciune cu tinerile vostre speranțe, și trebuie celu puțin pentru formă, se tratez chestiunile cari aru speria de sicuru cortogiulu încântătoru de amori și de iluziuni care legănă în acestu momentu fragedele visuri ale copilei mele iubite. Ea nu m'e are decatu pe mine în lume și datoria mea este de fi prudente pentru amândou! Cruda Parcă nu mblăndesce asprimile iei dinaintea privolstei încântătoare a duicelor căsătorii ce farmecă tinerimea și . . . și . . .

— Voi asigura viitoriulu fetei mele, nu te ngriji domnule, respunse, tându scurtu sfârșitul perioadei lui.

— Nu m'ndouiescu domnule comite, dize olu făcându mi omagiulu unei salutări, și n

astă privință me referu la iubirea d-tale pentru acea-a ce va fi comitasa de Chazol . . .

Nu mai sunt datoru a descurea delicateța mea în casulu unu altu evenimentu fatalu care ar face din d-ta unu sositu nemingăiatu și din mine unu părinte . . . Iertă emoțiunei mele care me oprescu d'a sfârși, adaugă elu stergându uă lacrimă în hipulă . . .

Și n casu cându astă nenorocire ar sfârșma viața mea, mi-ar fi durerosu a rămăna cu greutatea unei mari avuție, a căru așu fi singurul și tristulu mostenitoru, dacă contractulu dumitale m'ar conține vruă clausă formală pentru a nu mi asicura decatu uă parte din astă moștenire.

Ticălosulu punea atâtea dibăci și suputiltato în argumentarea lui, încatu imi veni bănuiala că elu nu se simția pre tare în drepturile se. Uă idee imi trecu prin spirit.

— Lasă m'e se uă ntrebare, domnule, îi dize, uă ntrebare care p'ote se abă însemnătatea sea acolo unde amu ajunsu.

— Postum, domnule comite, respunse olu cu asicurate. Voiu raspunde în totă simplitatea mea.

politică D. de Beust, dacă crede că dualismul, deja nenorocit prin el însuși, va putea da tăria imperiului fiind aplicat într-un mod atât de barbar? În vomă între a dacă domnia-sea, care a conceput ideia de regenera Imperiul prin libertate și-a-l face ca printr-nsa se-și reie vechia lui splendore, crede că prin asemenea persecuții și vandalismuri va face ca Slavii, Germanii, și Români se fiă atrași spre coroa imperială și se nchiță și urechile și anima la cele ce alte puteri le va șopti și la va oferi? Maghiarii — și d. de Beust este destul de mare om de Stat, spre a nțelege — vor se lovescă pe Români tare, neconținți și n totți ce are omul mai sacru și se-l făcă a-și perde răbdarea și lua în mână armadesperării, Maghiarii cunoscându pozițiunea în care se află Austria cu Slavii, precum și starea aptuale a Europei vor se provoce uă resoluă pe care înecându-o în sânge se potă compromite imperiul și domni mai cu tăria asupra lui. Dar ore acestu-a se fiă adevăratul interes al imperiului? Noi credem că nu, și d'acea-a facem din nou apelul la d. de Beust și-l dăicem; „O presce pe Unguri de pe calea pe care au pornit, căci această cale va compromite moralicesce imperiul, îl va împedica în organizarea sea, și înstrăinându-l tôte poporele va face ca Dualismul se-l ducă la pericole multu mai mari de cătu acele la care l'a fostu condus centralismul.

MARELE PRINCIPATU AL TRANSILVANIEI.

(A vedea Nr. de ieri)

În secolul al 17-lea coreligionarii romano-catolici, Maghiarii și Sași îndemnați mai vârtos de misionarii Germani s'au ruptu în patru confesiuni, adică în cea catolică, în cea protestantă lutherană, în protestanta calviniană, ce se numesce și reformata unгурescă, și în cea sociniană s'eu arliană, care la noi se dăce și secuiescă. Boierii Transilvaniei, maghiarii și romanii au trecut parte mare la calvinia, eră patricii sașilor și chiaru poporul săsescu au adoptat lutherania. După această se decretă de repește ori în dietele țerei, cumu că acele patru confesiuni au se fiă egală îndreptățite, s'eu după terminul juridic al Transilvanu religiones receptae. De aci în colo noui sectatori încreeră cele mai felurite căi, pentru ca se înduplec și pe Români la reformatiunea religioasă. Vedendă că

Români nu se abatu de la credința lor, afară numai de boiari și de unele fracțiuni din popor, dietele aristocratice decretară în contra lor așa:

„Aici se nu se nțelegă acei ce se fiind de legea Romanilor s'eu a Grecilor, cari sunt suferiți numai în modu provisoriu pînă la buna plăcere a principilor și a locuitorilor privilegiați“ (Approbatarum constitutionum Partis I tit. I, art. 3). Mai târziu erăși.

„Națiunea românescă în această patriă nu este considerată ca indigenă, nici religiunea ei nu se renumereă între cele îndreptățite; totuși clerul românescu pecătu timpu va mai fi răbdatu aici pentru folosul țerei, se se fiină de următorele, (urmăză două puncte sôrte umilitorie. Approb. Const. P. I, tit. 8, art. 1).

Despre călugărul românesc se decretase:

„Fiind că nici religiunea națiunii românesci nu este renumerată între cele patru religii legale, de aceia nici acea clasă ce se numesce a călugărilor, nu este primită, ci mai vârtos oprită din țera. Deci se lasă în deplină voia dietele și a principilor, ca ori cându voru judeca de cuviință s'eu de trebuință, se-l dea pentru totu deuna peste otarū“ (Approb. Const. Part. III, tit. 8, art. 1).

Acestu articlu de lege s'a executat totu deuna cu multă rigore, în cătu chiaru astă-dă vre trei s'eu patru ieromonahi sunt suferiți în Transilvania numai ca din grafiă. Despre popii românesci se dăce curat în compilatarum constitutionum Edicto XLII cumu că: „Acestia potă fi arestați și aruncați în temniță numai din prepus (bănuielă), după care apoi se se pornescă cercetare asupra lor. De aceia nu v'era miră, dacă vedeți pînă astă-dă trăgându pe preoții românesci cu atăta ușurătate în cercetări criminale, pentru că noi am vedutu mai mult din ei bătuși și aruncați în temniță fără nici uă judecată, s'eu iuroați în regimente.

Din prea interesanta colecțiune de legi religioase Transilvane, publicate de d. profesorul I. Moldovanu, publicate de la No. XI pînă la No. XVI a Arhivului pentru filologia și istoria se adevesce pe deplin, ca pînă către anii 1560—80 persecuțiunea religioasă ajunsese așia departe, în cătu nu numai boierimea, ci și uă parte din poporul țeranu se calvinisau supunându-se totu uă dată la unu episcopu calvinescu; eră fiind că Români totu voiau se scape de acelu episcopu, așia în dieta de la anul 1568, fiinută la

Tarda, se decretase pedepse aspre în contra tuturor, cari aru mai cuteza a reține de la calvinia la legea vechiă; eră în dieta din 1600 art. 25, se decretă pedepă morțel asupra Românilor și preoților cari ar fi cutezați a trece în țerele românesci.

Prin articlu de lege din anii 1620, 1622 și 1650, Români din Transilvania și din părțile Ungariei sunt oprit de la purtarea orî căroru arme, nici măcaru unu cuțitu mai mare, nici așia numitele baltagie nu le era ertat se porțe.

Nu voim se punem la probă răbdarea cititorului cu citate mai numeroase, ne simțim însă îndatorat a repeși adevărul istoric atinsu mai în susu, că adică imperații din casa Habsburg eră obligat a pune jurământu, că voru observa tôte aceste legi barbare și le voru esecuta cu tôte precisiunea.

De la Octobre 1687 de cându armatele nemțesce, comandate de Carolus Lotharingiens învingătorul Turcilor, au călcatu din nou pământul Transilvaniei, pentru ca se nulu mai părăsescă nici uădată, Români n'au lăsat se trecă nici unu felu de ocaziune, de la care sperat ei desființarea legilor cari conțin în testul lor rușinea legislațiunilor omenesci; ei însă ne fiind uă jurați de nimeni pe lume, din contra părăsiți cu totul de boiarii lor, cari se calviniseră și se magiarisaseră mai tot, întocmai precum se turciseră ai Bosniaților, ai Sârbilor și ai Bulgarilor, pe lângă tôte încordările clerului și ale cătoru-va bărbați eșiți din popor, n'au putut împedica ratificarea desu numitelor legi prin curtea Vienei. Așia s'a întâmplat la 1692 că legile Aprobatorului și Compilatorului fiseră trecute în Punctul III din tractatul de supunerea Transilvaniei, cunoscutu sub nume de *Diploma leopoldin*, pe care apoi aveă se jure suveranul. În dieta cea memorabilă din 1791 adică după ce se proclamaseră în Franca drepturile omenesci, aceleași legi barbare au fost sancționate din nou și coroborate cu jurămintele imperaților Leopold II și Francisc I, eră Ferdinand fiulul acestuia jură pe acele și în 1837. În această situațiune nimic pe lume nu putea fi mai umilitor și mai jalnicu pentru națiunea Română, de cătu că însu episcopii lor de ambele confesiuni își lua diploma de confirmatiune din mânele monarhului numai după ce jură și ei în capul națiunii și alu confesiunii lor, că voru observa cu credință neclătită totu felul de legi barbare, decrete și ordonanțe emanate spre perirea

națiunii, a limbii și a confesiunii lor. Eca totu uădată, principala cauză, pentru care uă parte mare din cleru și popor, s'a vețutu silă a se uni de la 1701 încôce în căte-va dogme de biserica Romei, carea era și biserica familiei imperătesce de Habsburg pentru că mai alesu după ce boiarii lui Apaffy aruncaseră în temniță, afuieră și omoriseră prin bătăi selbatice pe mitropolitul Sava, clerul românescu înspăimântat și doborât cu totul la pământu, nu mai vedu altă cale de scăpare, decâtu protecțiunea casei imperătesce. Inș și pe această cale Români totu au remas departe de scopul deplinei lor emancipări, ba ei au trebuit se cață ca atătu mai greu, cu cătu și conșionalii lor în Muntenia și Moldova căduseră afund și se apropiaseră forte tare de mormentul pregătitu națiunii nôtre din trei părți și ărescimu după uă sistemă bine combinată.

De la 1837 încôce se înființară alte legi nou. prin cari desființându-se usul vechiu al limbii latine în afacerile țerei, se introduse limba minorității cu ignorarea cea mai desprețuitoară a limbii românesci și de delaturarea iei totale din ori ce afaceri publice; eră pentru ca elementul maghiar se fiă cu atătu mai sicuru de estermnarea limbii și a naționalității românesci peste totu, dieta aristocratică din Mai și Iunie 1848 proclama fusiunea Transilvaniei cu Ungaria între sbiere și răcnete selbatice de „*Uniune s'eu morțe!*“

Mai înainte de acea dietă, adică în 3/15 Mai 1818 adunați fiind patru-șec mi de Români la Blășișu pe Câmpul Libertății, în punct. 15 alu pronunțamentului de atunci decretară așia: „Națiunea Română care, ca conlocuitori națiunii nici decum se nu ie la desbatere cauza Uniunii cu Ungaria, pînă cându națiunea Română nu va fi națiune constituită și organizată cu votu de liberativu și decisivu în Camera Legislativă; eră din contra, dacă dieta Transilvaniei ar voi totuși a se lăsa în tractarea aceleia-și uniunii de noi fără noi, atunci națiunea Română protesteză cu solemnitate.“

În aceea-aș adunare poporul „decliară și proclama națiunea sea de națiune autonomă și de parte întregitōriă a Transilvaniei pe temelul libertății egale.“ adică ea își proclama emanciparea sea naționale și anularea legilor barbare, supt care gemuse căți-va secol; totu uădată depuse jurământul celu mare și înfricoșat în numele generațiunii de atunci și în alu tuturor generațiunilor viitorie din vécuri în

vécuri; în fine, a treia di alese uă deputatiune de 48 bărbați spre a duce petițiunea și cele 16 puncte la Imperatul Ferdinandu, eră alta de 110 membri înșcrinată a înfăcișia decisiunile Adunării naționale la dieta din Clușiu. Lucrările acelor duou deputatiuni se pot vedea în istoria scrisă de d-lu Papiu, în „*Romaner oesterreichischer Monarchie*“, cum și în *Gazetta* și *Fôla* din anul 1848. Noi aici vom reflecta cu privire la acele deputatiuni numai la uă împregiurare, care pentru timpul de față ne se pare a fi de cea mai mare importanță. Pe aceea-aș o aflăm împărtășită și mai de curându în „*Concordia*“ No. 55 din 11/23 Iuliu a. c. din condeinul unu bărbat venerabil, care în anul 1848 fusese membru alu dietei. După ce aristocrația ardelenă votase uniunea și trecuse la dieta Peste, acolo se denumi uă comisiune de 12 inși cu însărcinarea ca se formuleze unu felu de opiniune asupra petițiunii Romanilor. Carolu Halz fostul profesor de drepturi în Aiud, era atunci secretariu de Stat în ministeriul de interne, totu uădată cu referențe alu comisiunii de 12, votă pentru decretarea unu articlu de lege, prin cari națiunea românescă se fiă declarată și recunoscută de națiune regnicolară (indigenă). Sciți d-v., ce au respuns la această propunere membrii magiari ai comisiunii? Ca și cum aru fi fostu înțepat de tarantele, sărindu drept în sus strigară dăcendă: „De cătu se suferim uăna ca acesta, mai bine voim se aruncăm încă și pe copii în ascuțitul săbiei!“ Așia au vorbit ei și întocmai așia au și lucrat pînă în Iunie 1819.

Ecă domnilor adevărata cauză, pentru care maiortatea dietei unguresce din 1867, și ministeriul ei au silitu pe imperatul, pentru ca se-și anuleze sancțiunile proprii și se desființeze legile dietei nôtre din 1863-4. Acesti omeni voiescu mai bine morțe, ei sunt determinați a colora tôte riturile și piraiele Transilvaniei cu sânge omenesc, de cătu ca se suferă vruă dată dezvoltarea naționalității Românesce pe pământul Transilvaniei și aplicarea limbii române în afacerile publice ale acestei țeri. Politicii și publicistii magiari spun Românilor la ori-ce ocaziune în față așia: Stremoșii noștri au ocupat această țera cu sabia, ea este numai proprietatea națiunii nôtre; cu sabia s'a ocupat, cu sabia s'a păstrat, eră dacă se va cere, pe viitoru o vom apăra totu cu sabia. Ea este proprietatea noastră națională ereditară eră voi cei-l-alti sunteți, numai su-

Viergia, recunoscutu-ai pe copila iei da dumițat și indatoci în regulă?

— O! nu, strigă elu, întolgeamău, pră bine onora ce mi se făcea.

— În acestu casu, domnule, reluău fărâmi ascunde vesolia, n'ai nici unu dreptu asupra ficei femeiei dumițale, nici ca tată nici ca moștenitoru. Ea nu atrină intru nimic de d-ta, e liberă, și n'ai nici uă autoritate asupra ei. Și totu în acestu casu nu vei avea nici uă renumșcare a consciinței dumițale pentru a te, supune se primesci greutatea unei moștenire s'eu a unei avere pe care legea nu și-o pôle da.

Acestu argumentu ab hominem, păru alu încurca duă dată, însă acesta nu fu decât unu norțu.

— Este plăcutu d'a vorbi cu d-ta, d'și căplădendă, plăceru... și vroiuți, ca ce totu onorai în adevăr tari... Cugelaro dumițale e în adevăr adincă șar putea s'gudu pe unu spiritu mai pucinu taru decât alu meu în căile strictelor datori, țară d'a supra, praticiloru vulgare ale ocolului este simțințulu morală, și animă, și raționamentu naiv... Cumu m'ășu p'pnea d'și f'ără renumșcare de recunoștință, unei copile

care mi dătoresce totu? Mă roșesc, domnule comite. La această idee d'a refusa singura satisfacere care ar mângăia-o că s'a despărțit de mine... Sântu înaltuțu de iubirea mea... În faptu, reluă elu schimbându-și d'ua-dată tonulu, Viergia e fără familie, ca bărbat alu mamei s'ele, am crescutu-o. Ea nu m'are decât pe mine n lume... Legea m'ar însărcina la nevoie a o protege și a susține pînă la maiortatea iei. Inșă fiind că nu se pôle căsători prin singura iei voință, m'afu daru episcopulu iei naturală, de vreme ce aru nevoie de permisuniunea mea.

Acestă nerușinare m'afu la urnă se icsă d'și reserua cumi impuscare mi.

— Nai prevăduțu însă de locu, îi d'șeu, ca la nevoie și șar putea lua această episcopie?

— O! făr îndouieță domnule comite, m'am gândit, la această țară elu cumu zimbetu plăcutu, că i acesta ar simplifica totu, și mi-ar permite a m'eu duce liberu ca aerulu, ușurat de neliniștele averci, ca unu micu Sântu Ion... Numai, înțelegi d-ta, m'ar costa d'a deserta de la datoria mea după voința mea lasură... Așu avoa romș-

cări vecinice. Pe de alta parte sci bino căi putea se m'ajui a deserta, însă în a-schemă casu ar trebui unu felu de procedură pentru a ajunge la emanciparea tineri fete și pentru a face ca unu tribunalu se m'eu declara scutit de episcopie, măsură gravă care ar face unu sgomolu îndrăcit în jurulu numelui vițorei comitese de Chazol, căci sinceritatea m'ar sili a descoperi măturirea făcută de repausata mea femeie în presință preotului... Veți ce sgomolu ar eși d'aci?... Viergia, fată legiuță a marchisului și a marchisei de Senozan... D-ra Genevieve, biată copilă, aflându d'ua-dată oțiginea sea, și aflându-se fără mamă... Sci bino că lipsescu probe sicuro... Judecăto-rii voru trece pe d'asupra... Voiți fi oneră d'it de sicuru... la uă pensiuone alimentariă, prețulu îngrijirilor ce am datu copilei mele; ce de mai alergături de prisos și de șarte, ce de mai cotiture pentru a m'eu sili se primescu d'și la generozitatea d-tale mai mult decâtu convine bătrânei mele!

— Destulă comedie, domnule! reluău cu desgustu; nu este vorba aci de violințu făcute delicatei dumițale pentru a te și si primesci necsa avantajie pră magnifice. Ai

formulat pretențiunile dumițale șamenințările de scandalu cu cari te-ai sprijini la nevoie. Se punem daru cesiunea pe adevăratulu teram. Amu prevăduțu că va trebui seși plătescu... Sunt gata a o face. Nu mi convine ca femeia mea se potă păstra cătră d-ta uă datorie de recunoștință.

— Eă credem că nu eșpletu d-lui comite decâtu tocmai desinteresarea mea în tôte astă afaceri, căci îi voi mărturi în tôte naivitatea mea că veneam la d-ta după ce ascultasem ofertele splendide ale lui sir Clare.

— De sicuru că nu pot sil pe fata mea a se căsători cu acestu fiu alu lui Erin contra voinței iei. Acesta nu se vede decâtu în comedii; dar potu celu pucinu se nedeșcu totu asigurânduți concursulu meu pentru a m'atura nesc formalități primejdiose.

— Se revelmă la pensiuone pe care bino voiesci a o prim d'și la fiia dumițale, reluău înterupendu-l cumu tonu atătu de lamurit în cătu ghici că mania incepa a m'eu colprinde.

— Cinci mi de franci, d'șeu elu, lăsându se căță aste cuvinte ca uă concesiuo a bu-

noi-voinței lui.

avemă nimic a m'eu d'șeu, Notariulu nostru va regula astă cesiune cu d-ta, șiți va înmăna titlurile în formă asupra acestui venit, care te va și plăti de cătră d'nsulu din ziua căsătoriei fiei dumițale.

— Domnule comite, prevăduțu tôte scrupulele mele, și delicatețea sea m'eu mișcă, respunse elu cumu aeru de recunoștință. Acesta d'șeu, pot se și asicuru că va și în mine simțințatele unui adevăratu tată...

— Voiți mai adăuga în astă privință câteva cuvinte, reluău, înterupendu din nou tirada sea, ori unde m'eu volu afla și ori unde așu locu cu femeia mea, această pensiuone va m'eu d'și și plăti dacă m'emplarea te-aface se ședă acolo în acelașu timpu cu noi.

— Amoriulu eșence misterialu și d'și cu aerulu elu nu indulgințe. Am și și eu înțeru... Am înțesu!

— Te scutescu de perorațiunea indurată, care personagiulu credu că trebe se face. Suferimău pră multu la orgoliulu meu pentru a nu m'eu arma cu rebardu în această desbatere. Romaniulu condițiunile mele... În scurtu, mulțamiță gândirei la Viergia, și de astă dată Marula își pe ușle.

(Va urma) Mario Uchard

feriți aici din bună-plăcerea noastră. Ecă, însă, ca prin legile din 1848 v'am dat și vouă celorlalt-alți venetici din voia și bunătaea noastră câte-va drepturi individuale, am delaturat de la voi rușinea sclaviei personale, v'am făcut omeni din cea-a ce erați mai înainte dobitocele noastre, ale căror capete se prețuia prin lege cu patru-șeci florini. Nu sunteți îndestulați cu atâta? Nu voiți se ve lepădați de limba voastră și se o învețați numai pe cea magiară? Aveți obrăznicia ca pentru un milion două sute mii Români (transilvani) și respectiva pentru aproape trei milioane (afară din cei din Bucovina) se pretindeți în teoria noastră, în statul nostru existența și autonomia națională? Veți căpăta cu pumnul în falci. Faceți-aă magiari, precum și a făcut boiăria voastră magiari și calvinii până la 1692 precum și a magiarisat și catolisat alți mulți Români de la 1692 încôce până la 1848 precum se magiarisăză astăzi mulțime de jidovi și nemți, apoi s'apără această condiție vomă se împărțim cu voi toate darurile acestei țări, ăra altii felii nici odneoră.

Trebuie se mărturisim, că acei maghiarii cari ne vorbesc așa, storceți totă stima și considerația noastră, pentru că din acel moment scim cu cine avem a face. Tocmai pentru aceea nouă ne mai place partia lui Tipa și Ghiczy, pentru că acesta fiind mai obraznică ne spune curată, cum că din momentul în carele va ajunge ea la guvern, nici un Români nu va mai rămănea în funcție publică, deca nu se va renega absolut de naționalitatea sa și deca va mai cufeza se flecărescă de drepturi naționale și alte asemenea nimicuri. 1)

Ei bine, și ce răspund Români la asemenea complimente? Ei răspund așa: De una mie șapte sute șese-șeci de ani ne aflăm pe această pământ, străbunii noștri și noi în fine lamă udată și îngurășiată de nenumerate ori cu scumpul nostru sânge; noi preste totă călcăm pe osemintele părinților noștri; copii de lele nu suntem, ci suntem fiți legitimi ai mamei noastre comune. Suntem prea determinați a fi și a rămănea domni în patria noastră ca națiune politică. De drepturi individuali fără drepturi naționale ne batem joc, nu vom să așumăm de ele, pentru că le cunoșcem valorea lor; ele despărțite de drepturile naționale sunt bune numai pentru ca se ne înmulțescă clasa renegaților, a ciocoilor și a lingătorilor de talere ca și în trecut. De cătu fără drepturi naționale, mai bine de uă sută de ori morțe. Vom ca în marele principat al Transilvaniei raporturile naționale se se reguleze în tocmă și precis după analogia celor din Elveția. Locul și rangul ce ocupa în Elveția elementul german, trebuie selu ocupe în Transilvania elementul românesc; ceea ce sunt în Elveția francii, trebuie se fiă în Transilvania secii, ăra italianilor elvețiani li se pot asemăna prea bine sași. Se înțelege de sine, ca referențele celor trei limbi încă trebuie se fiă întoamă regulate, precum se află cele trei în Elveția. Vom să avem dieta noastră și bugetul nostru provincial, fără care ori-ce drepturi rămănu frage deșarte. Nu mai vom să cerșim cu căciula în mână de la alții aceea ce este proprietatea noastră.

Acesta este limbajul Românilor transilvani în răspunsul ce dau ei unguilor. Din atâta se pote cunoșce bine situația în care ne aflăm. A daogea a acestea confuziunea de idei produsă tocmă și în capetele Românilor în urmarea inaugurării sistemului dualistic. Prin această sistemă Români ărași ajunseră între două focuri. Ei astăzi trecu de trădători, deca rostesc numele imperatorului Francisc-Iosif, pentru că se pretinde ca ei se recunoscă numai pe regele Francisc-Iosif.

În această situație fatală, Români se vedu constrinși a face apelul la simțul de drept al Europei celei libere, celei constituționale, pentru ca ea se judece între maghiari și între Români. La dieta Ungariei se fabrică un proiect de regularea referențelor naționale; acela însă este prea bun de vescu, pe care se se prindă unele păserice simple și nevinovate, ăra altii nimicuri.

Între acestea fôia militară maghiară intitulată „Honved“ plămuesce la planul, cum se se potă subjugă și România liberă și a se incorpora coronei unguresci. Aceea și fôia aă, că asemenea întreprindere n'ar fi implinită nici de cumă cu pericole. Oficerii adică cei cari scriu în acea fôia aă, ca în totă coprinșul României libere numai de trei la sută sunt Români curați, prin urmare că toți cei-alți locuitori se compun din adunătură de tote naționalitățile, ăra trei milioane sunt țigani curați, se cu alte cuvinte: România după majoritatea tocutoților se s'ar putea numi țera țigănescă. (Veți puteră respingere în Federație No. 107 în contra acestor obraznicii.)

Se vedeți d-v. unguiri presimțu că cu dualismul n'au se o scôță la cale, pentru că Cislaiania, adică provinciile germane ale monarhiei austriace mai curându se mai târziu se vor incorpora Germania cea mare. Pentru acestu casu lor nu le rămănea altu ce-va, de cătu se tragă sabia și se facă va-banque. Se fiți securi că ei o vor și face această, drepturi naționale nu le dă mâna se recunoscă; cu sabia voiescu a domni. Ascultați la Perezel și la cei de țepa lui, pentru că acei soi de omeni nu vinde piscă în sac. (Va urma).

București, 28 Iuliu, 1868.

Intrunirea studenților dela monastirea Sinăia s'a amanat.

Delegația provisoră: M. Străjani, I. Taciu, I. Petricu, I. Stoian, N. Droc.

M. S. Domnitorul a vizitat adă 29 ale curentei, însoțit de d. ministru Donici. Lucrările de canalizare a riului Dimbovița care se execută de la esirea riului din capitală la Poșor, pînă la Manolache pe uă întindere de 10 kilometri, M. S. a aflat în lucrare peste 1200 lucrători, cari au antamat mai totă întinderea canalului, și a exprimat înalta sa mulțămire d-lui Gr. Heliad antreprenorul acestei lucrări.

În curându la 7 Augustu, urmăză a se adjuca încă uă lungime de 7 kilometri mai la vale și după tote probabilitățile înainte de închiderea campaniei curente se va adjuca și restul lucrării pînă la Budesci, unde Dimbovița dă în Argeș. Asemenea se lucrează cu activitate la proiectul rectificării Damboviței în oraș, și s'a adjucat deja un nou canal la Brezoea cu care se va asigura definitiv alimentarea capitalei, care pînă astăzi era espuse a lipi de apa prin ruperea stăvililor precum s'a întâmplat în 1864.

În fine se studiază a se aduce uă parte din apa Ialomiței în Dambovița și a se rectifica totu cursul gârlei în sus de capitală, spre a servi celu pînă pentru transportul lemnurilor și a aprovizionării capitalei.

M. S. luând cunoștință de tote aceste lucrări, a arătat dorința Sa de a le vedea terminate câtu mai nelatârziu.

M. S. s'a întors la Cotroceni pe la orele 8 seară. (Monitoriu)

SOCIETATEA ROMANA

de

Gimnastică, arme și dare la semă.

Se face cunoscutu onorab. comercianți, industriași și meseriași români, că Duminică 4 Augustu, se va face gratisu concursu de dare la semă, pentru d-lor în localul Societății, după programul ce se va publica în deosebi.

Doritorii se vor înscrie pînă Sâmbătă, în orele de seară, de la 6—9 ore, la comitetul Societății, în localul ei, strada Vămei, (grădina Iancu Manu).

Comitetul.

DISCURSU

PRONUNCIATU CU OCAZIUNEA DISTRIBUȚIUNII PREMIELORU DE LA ȘCOLELE PRIMARIE DE BĂIEȚI NO. 1 ȘI 2 DIN FOȘIANI.

(A vedu No. de cri.)

d). Vine a patra cestiune, onor, domne și domni, care este menită a mulți averea Statului și a conserva educația și bunul traful al individului. — Cestiunea este această: ce direcție trebuie dată junimeii, chiar din școlile primare, și, mai cu semă, după ce finesce cursul primar spre a se asigura viitorul? Se scie că în școlile primare, nu sa dată pînă astăzi, uă direcție destulă de conformă cu viața poetică. Și totu asemenea se scie că unii din copii, fiindu cursul, trecu la gymnasii, ăra alții la aplicațiile poetice ale părinților; însă că se fiă de acestea: prea puțin! Căci este deră asigurarea în viitor a celorlaltii, ce faci maioritatea? Nici uă asigurare! Servelism și ăra și servelism! — A n'avea junimea se citescă și se scrie, această este ce-va; însă viața practică ne spune că nu e d'ajuns, nu este totul: prin această nu va se gica a forma unu viitoru liber și independent, nu va se gica că i-am ascurat existința, nu va se gica, în fine, că i-am completat educaționale — Totă ascuranța, în viit rd, a existenței, libertății și independenței junimeii romane constă în școlile industriale, constă în școlile ce deprinde pe copilul la traaliu și-lu prepară pentru viața practică! Ei bine, d-lor, aceste școlu preciose lipsindu-ne, poporul român sa dividiat, pe nesimțite, în două grupe mari: cultivatori de pământ și funcționari, lăsându-se între acestia uă lacună, care înjosece și paralizează progresul și puterea României: industria, d-lor, ce face puterea și măria națiunilor! — Cei d'antelu petreu uă vieță pacinică și forte laborioasă; ăra acesti din urmă dă uă vieță mai puțin laborioasă și forte agitatoare; pentru cuvântul că imulțindu-se din di în di și nesciind uă meserie prin care se se câștice pânea de tote zilele, facu totu felul de degradări și servelism, se deprind, încă din acele timpuri cându au necesitate d'a se forma cetățiani onesti și virtuosi, se deprind, gicu, din acele timpuri, la cele mai infame calomii și intrige, prin cari turbură, agită și divide pacinicile societăți în partide numai și numai pentru a se dobandi uă funcție, uă putere ore care de undu apoi decurgă atătea desuniri și nenorociri pentru Români și țera lor! — Poporul muncitoru cultivă fertilele câmpii ale României; ăra acestia fiă din acele câmpii, fiă din orașe, se grupă în jurul celor cu puterea cerșindu-le funcții, pe cari ne dobindindu-le, turbură linșea guvernelor și în fine a națiunii! — Și cu tote acestea, onor, domne și domni, se fiă bine înțeles, această sunțu mai puțin culpabili, ca guvernurile ce nu-i au învățat de cătu a citi și a scrie! — Ce felu e bine, e justu ca unu junc se trecă prin cursul primar și secundar și se nu se ascură existința de cătu prin funcție? Acestu trebuie se ne atingă anima și se ne punem la a îndrepta reul! — Și cultivatorilor și funcționarilor puțin de pasă, puțin se înțeresă de utilitatea artelor ce facu puterea și gloria națiunilor! Și în unii și în alții spiritul d'asociație de comerț și industrie sunțu morțe, și stropul profită de ele! Și etă probe pentru aceasta: Sa înfițat în București, uă societate pentru cultura poporului Român, menită a respândi lumina, Incepuri de meserii, înfițări de bibliotecă etc. Cumă au conrespuns secțiunile judecane la apelul

secțiunii din București? În fine la acea întreprindere nobilă și măreță? Se scie cumă au conrespuns: cu totă răceala și indiferența afără de pucine expresiuni! Sa luat de guvernul actualu, — nu e aci vorba de flatare, ci d'a spune adevărul, — Sa luat gicu, de guvernul actualu dispoziția cea mai laudabilă și fericită: „invitându comitetul judecane și primarele din țera, ca se preveță în bugete sume, cu cari se recompose pe acei meserii, ce ar iniția pe copii din școlile primare în vre unu meserșug;“ și acesta a făcutu guvernul cu scopu d'a deprinde junimea la încoputuri de meserii și astu-felu se-i dea uă direcție către traaliu prin cari se se ascură existința în viitor. Cumă au răspuns, însă comitetul judecane și primările la această inițiativă nemerită și fericită a guvernului? Nam informații sigure despre modul cumă au răspuns; însă me îndoescu, că se vor fi ocupat cu totă serioșitatea de această dispoziție a guvernului ce-i face ouore!

Ei, onor, domne și domni, nu e nici justu, nici în folosul nostru a accepta totul de la guvern: unu guvern, luând inițiativa în cestiuni juste și utile națiunii, contribuind cu posibilul și cerându concursul cetățianilor, își deplinesce uă sacră datorie către națiune; și această trebuie se-i porte respectul, stima și recunoștința! Înă cu tote acestea d-lor, este de observat, la noi, ce-va curios și forte dureros: că totul acceptăm de la guvern, și că de la nimic nu suntem dispuși a face altăca economii ca de la învețământul public, ca de la pâncă și lumina sufletului! Și eu nu-mi potu explica această, decătu că uă unu reu învețit, uă moscenie fatală re-mesă de la străinii ce au dominat asupra noastră, și cărora preocupăune de preferință a fostu d'a arunca vëlul peste lumină și, d'ar d'a corumpe bunile moravuri ale Românilor spre a se putea ține sub asprul lor jug! Ei bine! au trecut acele timpuri fatale! au trecut, în fine, acele zile triste și de dolii! Străinul nu mai are loc pe tronul țerei noastre! eu nu mai are mâna liberă d'a arunca vëlul peste lumină! Români au devenit unu popor liber și independent, și ei n'au nevoie de cătu de unire și ărași de unire spre a deveni unu popor mare, tare, respectabil și glorios! — Și se uite daru acele timpuri în umbrele trecutului! Se se uite și se se lasă totu spiritul de desbinare și economii fatale! — Și astu-felu se se asociază: Guvern, comit. judecane, Primăria și particulari la înfițarea școlilor de muncă și traaliu; căci munca și traaliu pacific și moralizează individul; munca și traaliu face pe națiuni avute, puternice, mari și glorioasă!

Mă resumă, onor, domne și domni, în cele ce avu onore a ve espune, și gicu: că a mai lăsa uă școlă fără obiectele menite a a mântine disciplina și ordinea, ar fi a o aduce în deranjare și desordine! A mai neglija mobilierul necesar pentru a facilita studiul junimeii, ar fi a timp și a năneca acea junime, ce vino, a ne cere desvoltarea și lumina, ar fi, în fine, a paraliza și ucide însuși scopul învețământului public! A nu se pune fiă-care școlă primară sub uă direcție activă, (1) serioasă și strictă, ajutată fiindu acesta și de gigantică putere a mumentelor de familie, ar fi a paraliza educația publică, ce e menită a conserva averea și onorea individului, societății și națiunii! ar fi, în fine, a trâmte generațiunilor viitoare corupția, atrăgându-ne blestemul lor! A nu se da junimeii, cliatru, din școlile primare, uă direcție către traaliu și viața practică, ar fi a se nmulți cerșitorii, a se crea bande de postalași, a se împucina averea publică și privată, a se turbura linșea societăților și guvernurilor, ar fi, în fine, a ajosi și periclită patria ce ne-au transmis-o strămoșii noștri!

Ei bine, onor, domne și domni, așa fiindu, se nu lipsim unu singuru moment: Mamă de familie, guvern, primar, particular și în fine totu ce e Român și se ameză patria și națiunea, se nu lipsim, gicu, unu singuru moment, de la a desvoltă și cultiva facultatea intelectuală, morale și fizice ale junimeii; cari căte trole constituiesc completa educație a omului; șastu-felu ne vom deplini misiunea cu sancțitate, vom da societății și patriei membrii demni de ele, ne vom ține în curentul progresului, vom face, în fine, spăria, puterea și gloria națiunii Române!

Înă în ori care altu casu, se fiă bine în-

țelesu, că vom lipsi de la cea mai sacră datorie și ne vom face responsabili de viitorul junimeii: înaintea societății, înaintea națiunii și înaintea lui D-șeu!

Prosperu și înfloreșcă România și totu Românismul!

Trăiescă Carolu I și Guvernul se!

A. Puiu, institutore.

INSTITUTULU SIAICARIU

Calea Craiovei 65. — Strada Filaretului 2

PROGRAMMA

Scopul acestui institut, — fundat pe la începutul anului 1863, — este a scote junii cari se facă onore atătu țerei și părinților lor câtu și institutului. Instrucțiunea, moralitatea și igiena sunt — după cumă sa mai dis și în alte ocaziuni — cele trei condiții pe cari se bazează acestu institut.

Instrucțiunea este lumina care arăta omului calea ce trebuie se urmeze în viața sa și scopul pentru care dă înțeles; ea este cea mai mare și singura avuție care nu se pote perde nici udată.

Moralitatea, asemenea este condiția de căpetenie a unui instrucțiuni serioșe, căci, pentru că instrucțiunea se producă rezultate bune și salutare, cată se fiă totu-de-una nisociată de moralitate.

Igiena, adică îngrijirea și îmbunătățirea părții fizice a copilului printrun regulat și bunu traie materiale, se observă asemenea forte de aproape în acestu institut.

Venindu acum la programa de studiu, se scie că totu-de-una acestu institut a mers și va merge după programele adoptate de onor. ministru al instrucțiunii pentru școlile publice. Pe lângă obiectele proserice în aceste programe, elevilor din clasele primare se mai predă și limba franceză, și chiar și germană celor ce o reclamă. Elevii cari au terminat clasele primare, sunt conduși deși continuă studiul în gimnasiu, și pentru obiectele cari ceru mai multă explicație spre a fi bine înțelese, sunt angajați din domni profesori respectivi cari vin și le facu meditațiunea în institut. — Musica vocale și gimnastica asemenea este la dispozițiunea tuturor elevilor atătu primari câtu și gimnasiali.

Numele d-lor profesori ai institutului atătu pentru clasele primare câtu și pentru cele gimnasiale, se publică în fiă-care anu cu ocaziunea distribuției premielor.

Regulele privitoare la indatoririile elevilor în institut, fiindu prevăzute printrun a-nume regulamentu ce se află în cancelaria institutului, se vor trece aci numai acel carie-a privescu de d-nii părinți:

I. Elevii mai mici de 7 ani, nici mai mari de 16 ani, nu se primescu în institut.

II. Elevilor în genero, nule este permisă a eși singuri din institut, de aceea cându domni părinți se corespundă ar dori se aibă pe copii a-casă Duminică se serbătorea, sunt rugați a trâmte pe câte cine-va ca se-i iă. În casul acestu-a institutulu nu mai este responsabil de copil, pe cătu se lipsește din institut.

III. Elevului, care, în cursul septemănu sa abătut de la datorie, i se va refusa esirea.

IV. Pentru fiă-care lună, domni părinți vor primi, de la institut, câte unu biletu coprințor de gradulu învețătorei, purtarea și starea sănătății copilului.

V. Obiectele ce cată se aibă unu elevu în institut sunt: 6 cămăși de țina, — 2 căm. de nopte, — 6 perechi ismene, — 6 perechi ciorapi, — 6 batiste, — 2 stergarie, — 2 halate, — 2 ciarșafuri de pat, — 2 ciarș. de plapomă, — 2 fețe de perne, — 1 seș 2 saltele, — 1 plapomă, — 2 perne, una mare și alta mică, — 1 per. papuci, — 1 peptene deș și 1 rar, — 1 periă de hăine — 1 pat după modelu, și unu rând de vestiminte de uniformă.

VI. Plata anuală pentru unu elevu înlern este de lei noui 700 cu furnitura de clasă, — pentru unu semi-internu 300 lei noui — semi-internu iău numai dejunul la 12 ore în institut, — respunsă la începutul fiă-cărui semestru (6 luni) care semestru udată înputu se va considera ca și flosit. — Aconturi nu se primescu.

VII. Domni părinți cari ar voi ca copii dumnilor se aibă tote obiectele din institut, se numai uă parte din ele, vor mai plăti:

a) Pentru îmbrăcăminte (haine, rufe, pat etc.) 450 lei n. — la începutul anului atătu șapof căte 25 lei p. la fiă-care începutu de altu an; la esire patulu cu totu așternutul lui rămănu institutulu.

b) Pentru cărți, elevii din clasa I și II primară câte 15 l. n. — cei de cl. III și IV câte 25 l. n. — cei de I și II gimnasială câte 50 l. n. — cei de III și IV gim. câte 60 l. n. respunși toți înainte la începutul fiă-cărui anu școlar.

c) Pentru furnitura de despu asemenea se va respunde totu la începutul fiă-cărui anu școlar câte 30 lei noui de fiă-care elevu.

Directorele Institutului, SIAICARIU.

1868 Iuliu.

1) Veți în Haznek* No. 166 articulu de fond, M. Polgar, etc. etc.

LA LIBRARIA SOCEC & C-IE

Calca Mogoșoai, No. 77... Calca Mogoșoai, No. 77... Calca Mogoșoai, No. 77...

DE VINDARE

Done Făntâna de apă caldă... Done Făntâna de apă caldă... Done Făntâna de apă caldă...

DE VINDARE

Mai mulți stilpi... Mai mulți stilpi... Mai mulți stilpi...

DE VINDARE

Casele mele din Strada Mircea-Vodă... Casele mele din Strada Mircea-Vodă... Casele mele din Strada Mircea-Vodă...

SE VINDE

un loc, pe calea Moșilor No. 117... un loc, pe calea Moșilor No. 117... un loc, pe calea Moșilor No. 117...

CETATEA

PROPRIETATEA Familiei HARALAMB... PROPRIETATEA Familiei HARALAMB... PROPRIETATEA Familiei HARALAMB...

Table with 2 columns: Product Name, Price. Includes items like Grâu, Metalice, Naționale, Lose, Creditul, etc.

Table with 2 columns: Product Name, Price. Includes items like Grâu, Secară, Porumb, Orz, Ovăși, etc.

Table with 2 columns: Product Name, Price. Includes items like Cărbuni, Lemne, etc.

Table with 2 columns: Product Name, Price. Includes items like Cărbuni, Lemne, etc.

Table with 2 columns: Product Name, Price. Includes items like Cărbuni, Lemne, etc.

Table with 2 columns: Product Name, Price. Includes items like Cărbuni, Lemne, etc.

Table with 2 columns: Product Name, Price. Includes items like Cărbuni, Lemne, etc.

Table with 2 columns: Product Name, Price. Includes items like Cărbuni, Lemne, etc.

AVIS IMPORTANT PENTRU AGRICULTORI... Mușamale mari de Kautșuk recunoscute ca cel mai bun...

BIUROUL SOCIETĂȚILOR DE ASSICURARE UNGARA GENERALA ȘI „LA BALOISE”... se află de astăzi înainte în STRADA GERMANA...

VIN NEGRU VECHIU... este de vîndare la d. Stoica Dușulescu vis-a-vis de Otelul Simion...

UA JUMETATE MILION DE CASCIGATU... La 11 febr. carei lune se vor face tragerile MAREI LOTERIA DE BANI...

DE VINDARE... un loc, aproape de biserica Lucaei, în mărime 18 Stînjeni...

ASTA-ȚI AM DESCHIS DEPOSITU GENERAL DE OGLINDI... de toate mărimile din fabrica moștenitorilor Comitelui Carol Kinsky...

TIPOGRAFIA C. A. ROSETTI S'A MUTATU... STRADA COLȚEI, No. 42, VIS-A-VIS DE BISERICA ENE

PULBERE FERO-MANGANICU DE BURIN DU BUISSON... Este de ajuns o mică cantitate din traze de pulbere într-un pachet...

TIPOGRAFIA C. A. ROSETTI S'A MUTATU... STRADA COLȚEI, No. 42, VIS-A-VIS DE BISERICA ENE. PRIMESCE TOTU FELULU DE LUCRARI, PRECUM: TABELE de diferite feluri, AFISE, DIARE MARI SI MICI, BILLETE BAPTISM, VISITE, CUNUNIE SI ORI CE ALTE BILETE DE INVITAȚIE ȘI MORTE

Casele după calea Mogoșoai, sub No. 50, vis-a-vis de Pașagi, în care se află Otelul Lazăr...

FURNISORUL CURȚEI MAGASINULU IOAN ANGHELESCU CURȚEI

APE MINERALE... Recomandăm Inaltei Nobilimi și Onorab. Publicii, că am primit un mare asortiment de Ape Minerale...

CASCĂVAL DE PENTELEU... Anunțăm că am sosit un nou transport de Cașcaval adevărat de Penteleu și de cea mai bună calitate.

VINURILE... Totu-nă-dată recomandăm Inaltei Nobilimi și Onorab. Publicii, Vinuri negre și albe, dulci și sățioase...

Colori de totu felulu, frecate cu Olei și ne-frecate, Olei fierți și Lacuri de totu felulu, Colori și Pânză pentru Pictori.

VERITABILULU CASCAVALU ALU DOMNULU ENACHE PERSESCU

Sub-semnații recomandăm Inaltei Nobilimi și Onorab. Publicii, că le-am sosit al 4-le transport din acest Cașcaval de Vară, în bucăți mici cu marca E. P. care e mai superior de cît pînă acum...